

2024

RAPORT

PRIVIND TRANSPARENTA
ÎN PROCESUL
DECIZIONAL ÎN CADRUL
CONSILIULUI RAIONAL
CIMIȘLIA

**Consiliul Civic pentru
Participare Cimișlia**

ccpcimislia@gmail.com

Acest studiu este realizat de Consiliul Civic pentru Participare Cimișlia, în cadrul proiectului “Cetățeni activi, comunități prospere - faza II”, implementat cu suportul Fundației Est-Europene din resursele acordate de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Suedia. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al donatorilor.

Cuprins

Transparența în Procesul Decizional

03.

Introducere: Transparența în Procesul Decizional al Consiliului Raional Cimișlia

04.

Inițierea elaborării proiectelor de decizie

05.

Desfășurarea ședințelor Consiliului raional Cimișlia, Achizitii publice

06.

Consultări publice

07.

Monitorizarea politicilor anticorupție

08.

Analiza transparenței cheltuielilor fondurilor pentru drumuri 2022-2024

10.

Analiza gradului de transparență 2022, realizată de IDIS Viitorul

Activitatea CCP

11.

Monitorizarea și influențarea proceselor decizionale a CR Cimișlia

12.

Activitatea CCP privind incluziunea grupurilor vulnerabile

13.

Abilitarea membrilor CcP în vederea participării la procesul de luarea a deciziilor

14.

Consolidarea transparenței decizionale

Concluzii și recomandări

Introducere: Transparența în Procesul Decizional al Consiliului Raional Cimișlia

Prezentul raport analizează gradul de transparență decizională al Consiliului Raional Cimișlia pentru perioada ianuarie-noiembrie 2024, fiind realizat în comparație cu datele din raportul pentru anul 2023 și alte informații publicate pe pagina oficială a Consiliului Raional Cimișlia. Transparența în procesul decizional reprezintă o componentă fundamentală pentru asigurarea eficienței și legalității activității autorităților publice locale. Legea privind transparența în procesul decizional, similară cu Legea nr. 239/2008, stabilește principiile-cheie și cerințele obligatorii pentru implicarea cetățenilor, organizațiilor societății civile și altor părți interesate în procesul de luare a deciziilor.

Principiul transparenței presupune:

- Accesul cetățenilor la documentele publice: Cetățenii trebuie să poată consulta documentele aflate în proces de elaborare și modificare.
- Consultarea publică: Este esențial ca deciziile și reglementările să fie dezbătute înainte de adoptare, asigurând participarea activă a comunității.

Pentru evaluarea nivelului de transparență al Consiliului Raional Cimișlia, am aplicat o metodă de observare și analiză, utilizând următoarele surse:

1. Pagina web oficială a CR Cimișlia: <http://www.raioncimislia.md>.
2. Pagina de Facebook a CR Cimișlia: <https://www.facebook.com/CR.Cimislia>.
3. Date furnizate de membrii Consiliului Civic pentru Participare (CCP) Cimișlia: Informațiile includ participarea acestora la ședințele Consiliului Raional, consultările publice și comisiile de specialitate.
4. Discuții cu reprezentanți ai aparatului Consiliului Raional Cimișlia.

Acest raport oferă o perspectivă detaliată asupra evoluției procesului decizional în raport cu anii precedenți, identificând atât progresele, cât și lacunele persistente în implementarea principiilor de transparență decizională.

Transparența în Procesul Decizional

Inițierea elaborării proiectelor de decizie

În anul 2024, Consiliul Raional Cimișlia a organizat un total de 6 ședințe, dintre care 4 ședințe ordinare și 2 ședințe extraordinare. Deși numărul ședințelor a fost mai redus față de anul precedent (9 ședințe în 2023), trebuie remarcată o îmbunătățire semnificativă în ceea ce privește transparența procesului decizional. Este de apreciat faptul că, în anul 2024, nu au fost semnalate cazuri de proiecte de decizie care să apară pe ordinea de zi după anunțarea ședințelor și publicarea proiectelor de decizie. Acest aspect reflectă o practică îmbunătățită de respectare a termenelor legale și de evitarea situațiilor de includere ad-hoc a deciziilor, o problemă semnalată în anii anteriori.

Consultarea publică a proiectelor de decizie

Un progres notabil în anul 2024 este creșterea considerabilă a numărului de proiecte de decizie supuse consultărilor publice. Comparativ cu anul 2023, numărul acestora s-a triplat, ceea ce a dus la o dublare a ponderii proiectelor consultate public, ajungând la 36% din totalul proiectelor de decizie inițiate. Acest progres reflectă un angajament sporit al Consiliului Raional Cimișlia de a implica cetățenii în procesul decizional.

Cu toate acestea, procesul de consultare publică nu este lipsit de deficiențe. CCP Cimișlia a sesizat în mai multe rânduri că proiectele de decizie supuse consultărilor publice nu includ informațiile care ulterior apar în deciziile finale adoptate. Aceste modificări sunt realizate în cadrul ședințelor comisiilor de specialitate, iar procesele-verbale ale acestor ședințe și avizele comisiilor nu sunt făcute publice.

Un exemplu semnificativ este cel al ședinței din 9 august 2024, în cadrul căreia, în Proiectul de decizie privind modificarea bugetului, a apărut o alocare de 640 mii lei pentru procurarea unui automobil. Această cheltuială nu a fost inclusă în varianta inițială a proiectului de decizie supus consultării publice. Mai mult, la solicitarea CCP de a primi procesele-verbale ale comisiei „Economie, Buget și Finanțe” și avizele acesteia pentru a înțelege justificarea acestei cheltuieli, informațiile solicitate nu au fost furnizate.

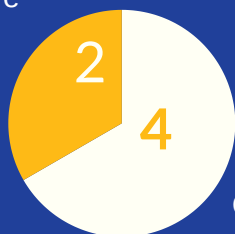
Comparativ cu anul 2023

În anul 2023, 5 proiecte de decizie au fost incluse pe ordinea de zi fără consultare publică prealabilă, iar în unele cazuri, modificările aduse în cadrul ședințelor comisiilor de specialitate nu au fost comunicate în mod transparent. De asemenea, sinteza recomandărilor din consultările publice din 2023 nu a fost publicată, lăsând neclar impactul real al acestor consultări asupra deciziilor finale. Comparativ, anul 2024 marchează o evoluție pozitivă prin reducerea acestor practici și printr-o creștere semnificativă a numărului de proiecte consultate public, dar persistă unele probleme legate de modificările efectuate în cadrul ședințelor comisiilor de specialitate.

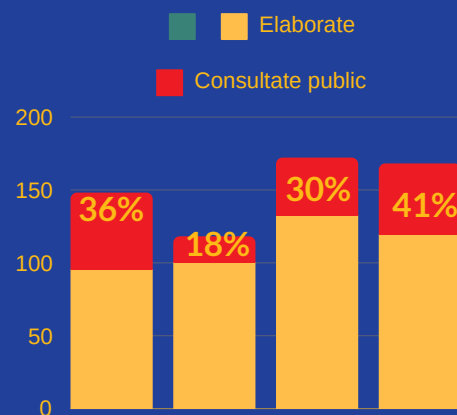
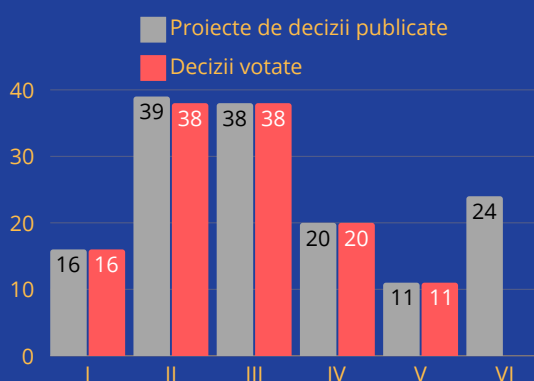
Proiecte de decizie

Ședințe ale Consiliului raional organizate

Extraordinare
33.3%

Ordinare
66.7%

Transparența în Procesul Decizional

Desfășurarea ședințelor Consiliului raional Cimișlia

Procedura de vot și discuție al proiectelor de decizie în ședințele Consiliului Raional Cimișlia ridică preocupări privind transparența și dezbateră. Proiectele sunt adesea prezentate doar prin denumire lor, fără o scurtă descriere. În 2024, timpul mediu de discutare a unui proiect a fost de 1 minut (ședința din 15 noiembrie) și 1 minut și 40 de secunde (ședința din 26 martie), insuficient pentru o analiză adecvată.

Modificările aduse proiectelor în comisiile de specialitate și sintezele propunerilor din consultările publice nu sunt comunicate public, contrar Regulamentului privind funcționarea Consiliului Raional Cimișlia (decizia nr. 02/10 din 26 martie 2024). Acesta obligă președinții comisiilor să prezinte avizele (pct. 20 lit. f) și raportorii să ofere o prezentare succintă a proiectelor (pct. 31).

Respectarea acestor prevederi este esențială pentru un proces decizional transparent și participativ, asigurând implicarea și informarea corespunzătoare a cetățenilor.

Transparența în Procesul Decizional

Achizitii publice

În perioada 2023-2024, Consiliul Raional Cimișlia a demonstrat o ușoară îmbunătățire în transparența procesului de achiziții publice, prin publicarea unui număr mai mare de documente, inclusiv rapoarte de monitorizare, dări de seamă și documentații de modificare a contractelor.

- Documente publicate în 2024, comparativ cu 2023:
 - Anunțuri de participare: 8 (față de 7 în 2023).
 - Rapoarte de monitorizare: 2 (față de 1 în 2023).
 - Dări de seamă pentru achiziții de valoare mică: 2 (față de 0 în 2023).
 - Documentații privind modificările contractelor: 1 (față de 0 în 2023).

Implicarea societății civile

Membrii Consiliului Civic de Participare (CCP) Cimișlia au fost incluși ca reprezentanți ai societății civile în două proceduri de achiziții publice. Această implicare marchează un pas important în sporirea transparenței procesului de achiziții.

În ședința Consiliului Raional Cimișlia din 9 august 2024, s-a aprobat alocarea a 640 mii lei pentru procurarea unui automobil. Această decizie a fost inclusă în cadrul proiectului de modificare a bugetului raional, dar fără o prezență inițială în planul de achiziții publice sau în cheltuielile bugetare planificate la începutul anului.

Un aspect care a generat controverse în procesul de procurare a automobilului a fost lipsa de transparență în comunicarea și justificarea deciziei. Procesele-verbale ale comisiei „Economie, Buget și Finanțe” și avizele comisiilor de specialitate, care ar fi trebuit să ofere o bază argumentativă clară pentru această cheltuială, nu au fost publicate. Această omisiune a ridicat întrebări legitime în rândul opiniei publice și al societății civile, care și-a exprimat îngrijorările prin intermediul Consiliului Civic de Participare (CCP) Cimișlia.

În urma solicitărilor explicite de clarificare venite din partea CCP, Consiliul Raional a oferit o justificare suplimentară privind sursele de finanțare utilizate pentru achiziție. Conform explicațiilor furnizate ulterior, fondurile pentru procurarea automobilului au fost obținute prin redistribuirea unor economii bugetare. Totuși, această justificare a venit cu întârziere, doar după ce a fost cerută în mod direct de către membrii societății civile, ceea ce a amplificat percepția de lipsă de transparență.

Transparența în Procesul Decizional

Consultari publice

Creșterea numărului de consultări publice

Anul 2024 a înregistrat un progres semnificativ în organizarea și desfășurarea consultărilor publice de către Consiliul Raional Cimișlia. Numărul total de proceduri de consultare publică a crescut considerabil, în special în domeniile finanțelor, administrației și proprietății publice. Dacă în 2023 au fost organizate doar 21 de consultări publice, în 2024 numărul acestora s-a extins semnificativ, evidențiindu-se o creștere a interesului pentru implicarea cetățenilor și a organizațiilor în procesul decizional.

Metode utilizate pentru consultări publice

În majoritatea cazurilor, procedura de consultare publică a constat în colectarea recomandărilor prin email, telefon sau în scris, o metodă mai accesibilă dar cu o interacțiune directă limitată. Organizarea ședințelor de audieri publice sau dezbateri directe s-a realizat doar pentru proiectul de buget al Consiliului Raional.

Din perspectiva Consiliului Raional pentru Participare (CCP) Cimișlia, mai multe proiecte de decizie ar fi meritat o consultare mai amplă, prin organizarea de ședințe publice de dezbateri. Printre acestea se numără:

- Regulamentul privind constituirea și funcționarea Consiliului Raional Cimișlia;
- Aprobarea tarifelor și taxelor pentru întreprinderile și instituțiile subordonate;
- Programul de activitate al Consiliului Raional.

Audierile publice privind bugetul raionului

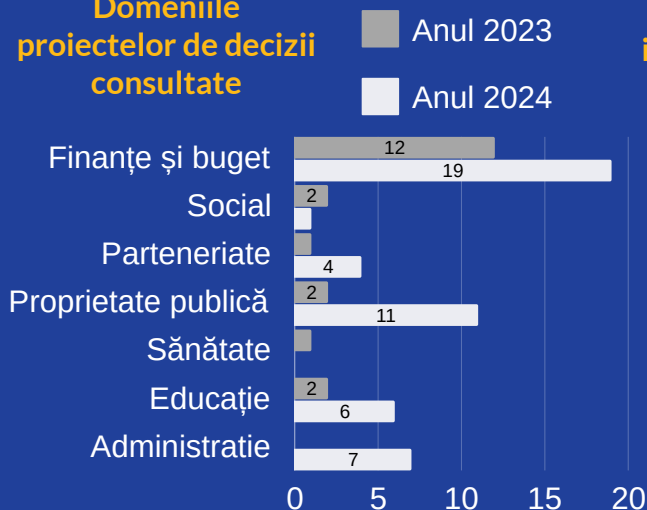
Un aspect pozitiv remarcabil în anul 2024 este creșterea participării la audierile publice privind bugetul raionului. Numărul participanților a ajuns la 39 de persoane, mai mult decât dublu față de anul 2023. Această creștere se datorează în mare parte implicării active a CCP Cimișlia în informarea și mobilizarea cetățenilor, dar și participării mai numeroase din partea instituțiilor subordonate Consiliului Raional.

Domenii prioritare în consultările publice

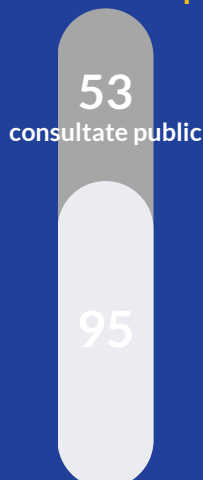
Din perspectiva domeniilor consultate, finanțele și bugetul au rămas cele mai active, cu 19 proceduri de consultare publică în 2024, comparativ cu 12 în 2023. Este important de menționat că toate proiectele legate de corelarea, modificarea și raportarea bugetului raionului au fost supuse consultărilor publice. Alte domenii de interes au fost:

- Proprietatea publică: Consultările au crescut semnificativ, de la 2 în 2023 la 11 în 2024.
- Educație: A fost înregistrată o creștere de la 2 proceduri în 2023 la 6 în 2024.
- Parteneriate: Consultările au crescut de la 1 în 2023 la 4 în 2024.
- Administrare: Au fost organizate 7 consultări publice în acest domeniu.

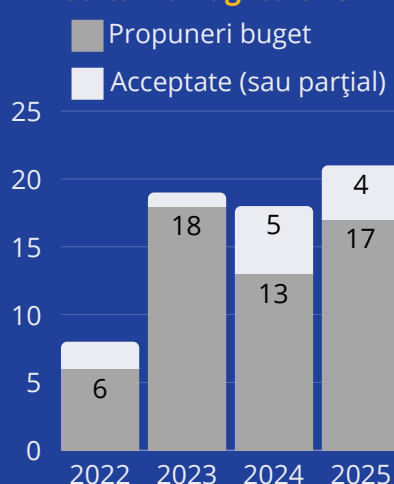
Domeniile proiectelor de decizii consultate

Proiecte de decizii, inclusiv consultate public

Propuneri parvenite la consultarea bugetului CR

Transparența în Procesul Decizional

Monitorizarea politicilor anticorupție

Politicile anticorupție ale Consiliului Raional (CR) Cimișlia pentru perioada 2018-2028 sunt ghidate de Planul Local Anticorupție (PLA), care a fost structurat în două etape: PLA 2018-2023 și PLA 2024-2028. Documentele și rapoartele de implementare sunt publicate pe pagina oficială a CR, asigurând o anumită transparență în ceea ce privește strategia anticorupție. Totuși, analiza acestor documente de către Consiliul Civic pentru Participare (CCP) Cimișlia a scos la iveală discrepanțe semnificative între datele raportate și realitatea din teren.

PRIORITĂȚI ÎN PLA (PLANUL LOCAL ANTICORUPȚIE)

Evoluții pozitive în 2024

În semestrul I al anului 2024, CCP a remarcat anumite progrese în raportare și implementare:

1. Creșterea numărului de solicitări de informații: Spre deosebire de anul 2023, când la acțiunea privind accesul la informații publice figura 0 solicitări în raport, în 2024 au fost raportate 9 solicitări, dintre care unele proveneau de la CCP.
2. Îmbunătățiri în publicarea anunțurilor privind concursurile pentru funcții publice: Dacă în 2023 nu au fost raportate anunțuri, pentru semestrul I 2024 sunt incluse 6 anunțuri publicate, ceea ce reflectă o mai mare transparență în procesul de angajare.
3. Recomandările CCP incluse în noul PLA 2024-2028: Majoritatea recomandărilor formulate de CCP pentru elaborarea noului plan au fost acceptate de Consiliul Raional.

Constatări și lacune

1. Date raportate incorect sau incomplete:
 - o Regimul conflictelor de interese - În 2023 și 2024, la acțiunea privind conflictele de interese, toate indicatoarele din raport sunt marcate cu 0 (zero). Totuși, pe pagina web a ANI există un act de constatare din 2022 care arată un caz de conflict de interese implicând secretarul Consiliului Raional. Acest caz nu a fost raportat de CR Cimișlia.
 - o Regimul cadourilor - În raport se menționează că nu au existat cazuri privind regimul cadourilor. Cu toate acestea, pe rețelele sociale apar dovezi de schimburi de cadouri, care nu sunt reflectate în documentele oficiale.
 - o Accesul la informație- Deși CCP și alte ONG-uri au trimis numeroase solicitări de informații în 2023, în raport este indicat un număr total de 0 solicitări pentru acel an.
2. Lipsa unei responsabilități clare în implementarea PLA - Absența unor responsabili desemnați pentru monitorizarea și raportarea corectă a datelor din PLA duce la discrepanțe și interpretări eronate.
3. Participarea limitată a societății civile - În ciuda unor progrese, cum ar fi includerea reprezentanților societății civile în grupuri de lucru pentru achiziții publice, această practică nu este reflectată în raportul PLA.
4. Examinarea progresului implementării PLA în ședințele CR, nu au fost incluse în agendă în ultimii 4 ani.

Transparența în Procesul Decizional

Analiza transparenței cheltuielilor fondurilor pentru drumuri 2022-2024

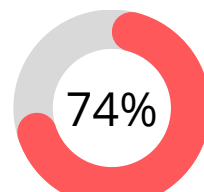
Context General

Infrastructura rutieră a raionului Cimișlia este formată de 283,3 km de drumuri publice care traversează raionul Cimișlia și asigură conexiunea între raionul Cimișlia și Uniunea Europeană prin România, Ucraina și țările conexe, cu capitala și regiunile din țară, precum și drumurile care leagă orașul Cimișlia cu localitățile din raion. Ponderea drumurilor de nivel național din toată infrastructura rutieră a raionului se ridică la 70 %. Respectiv circa 30 la sută (84,3 km) din drumurile publice care traversează raionul sunt drumuri locale, din ele 82,4 km (97,7) cu îmbrăcăminte rigidă.

- În gestiunea Consiliului Raional Cimișlia se află 78,8 km de drum raional, care cuprind 16 sectoare importante.
- Gradul de uzură al drumurilor este de aproximativ 73,4%, ceea ce necesită investiții majore pentru reabilitare.
- De la transmiterea acestora din gestiunea Agenției de Stat a Drumurilor în 2017, Consiliul a investit periodic în întreținere și reabilitare, dar resursele disponibile sunt insuficiente pentru a acoperi toate necesitățile.

78,8 KM DRUM
RAIONAL

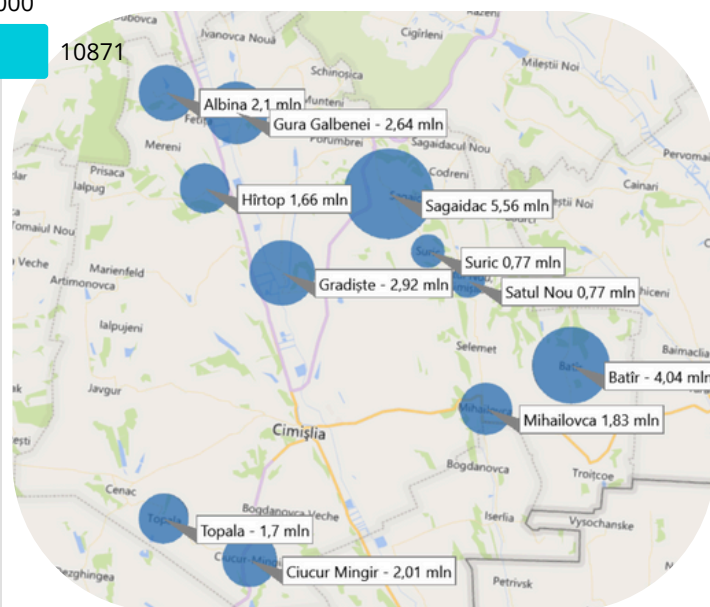
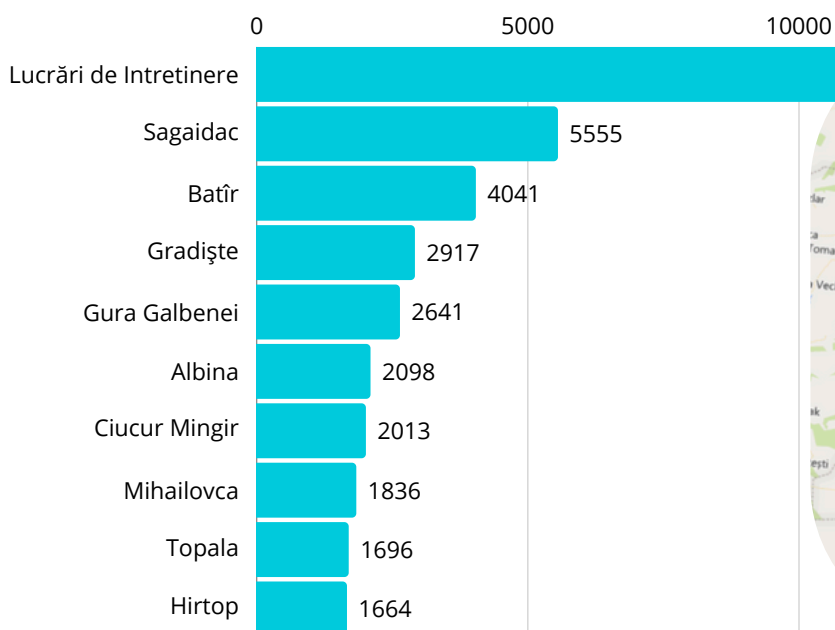

GRADUL
DE UZURĂ

16 SECTOARE
DE DRUM

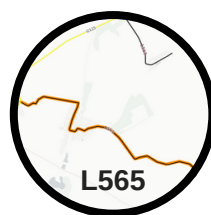
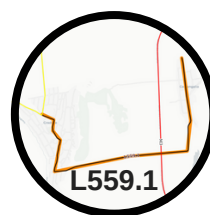
Prioritățile de reabilitare a drumurilor la nivel de localitate arată o distribuție foarte diferită, ceea ce reflectă, pe de o parte, nevoile diverse ale comunităților, iar pe de altă parte, limitele resurselor disponibile. De remarcat faptul că, în majoritatea cazurilor, lucrările de reabilitare s-au limitat la sectoarele de drum raional situate în perimetrul intravilanului localităților. Acest lucru indică intervenții de mică amploare, care au o importanță mai degrabă locală decât una strategică pentru raion.

Drumuri prioritare conform **Strategiei de dezvoltare a raionului Cimișlia 2022-2028**

În cadrul Strategiei, au fost desemnate mai multe sectoare de drum care necesită intervenții urgente, iar pentru unele dintre acestea s-au realizat investiții în perioada analizată: după cum urmează:

- L553 (R26 Batîr – Ciuflești) - **4041,3** mii lei.
- L554, L554.1 (Albina – Fetița – R3 și drumul de acces spre s. Mereni): **844,3** mii lei și **1254** mii lei, respectiv.
- L555 (Drumul de acces spre Ivanovca Nouă): **2433,4** mii lei.
- L559.1 (Gradiște – Coștangalia): **2916,92** mii lei.
- L560 (Drumul de acces spre Suric) - **7091,59** mii lei.
- L564 (Mihailovca – stația Cimișlia): **1836** mii lei
- L565 (Ciucur-Mingir – Cenac) **3708,8** mii lei.
- Strategia de Dezvoltare subliniază necesitatea alocării resurselor pentru drumurile prioritare. Totuși, analiza arată că unele drumuri esențiale (**ex.: Javgur-Cenac**) rămân nefinanțate, în timp ce alocările pentru alte sectoare, deși consistente, nu par să reflecte o abordare integrată sau transparentă privind justificarea distribuției resurselor. Alte sectoare cu investiții zero în perioada analizată L556 (Schinoșica), L557 (Lipoveni-Munteni), L561 (Satul Nou), L562 (Artimonovca).

Concluzii

- Deși Strategia de Dezvoltare a raionului prevede elaborarea unui program clar de reabilitare a drumurilor, acest document lipsește, ceea ce face dificilă înțelegerea logicii din spatele alocărilor bugetare.
- Anual, prin dispoziția președintelui raionului, se constituie o comisie de evaluare pentru stabilirea priorităților de reabilitare a drumurilor. Totuși, rezultatele lucrului acestei comisii nu sunt făcute publice.
- În cadrul consultărilor publice privind proiectul de buget, nu este prezentată o argumentare detaliată și clară privind criteriile de selecție a sectoarelor de drum pentru finanțare.

Recomandări

- Publicarea rezultatelor comisiei de evaluare a drumurilor
- Elaborarea și implementarea unui program de reabilitare bazat pe criterii obiective, ar asigura echitatea și ar elimina suspiciunile privind influențele politice.
- Proiectele de buget ar trebui să includă o justificare detaliată a alocărilor pentru drumuri, prezentată în mod clar în cadrul consultărilor publice.
- Implicarea unor organizații independente sau a comunităților locale în monitorizarea alocării resurselor ar putea spori încrederea în procesul decizional.

Transparența în Procesul Decizional

Analiza gradului de transparență 2022, realizată de IDIS Viitorul

Conform raportului realizat de IDIS Viitorul privind transparența consiliilor raionale din Moldova, publicat în 2024 pentru anul 2022, **Consiliul Raional Cimișlia ocupă locul 5 din cele 32** de raioane analizate. Studiul măsoară gradul de transparență în baza a 9 domenii. Pentru anul 2022, scorul obținut a fost de **55 puncte** dintr-un total de 100, fiind unul bun față de media raionelor, dar care poate fi îmbunătățit foarte mult.

Rezultate obținute de CR Cimișlia

Consiliul Raional Cimișlia a obținut scoruri peste media raioanelor în aproape toate domeniile, cu excepția Achizițiilor publice, unde transparența rămâne o provocare majoră. Analiza raportului arată rezultate remarcabile în următoarele domenii:

- Accesul la informație: **88%** din punctajul maxim.
- Bugetarea: **83%** din punctajul maxim.

În contrast, cele mai joase punctaje au fost înregistrate la:

- Investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile comerciale: **17%**.
- Etica profesională și conflictul de interese: **25%**.
- Achizițiile publice: **29%**.

Aceste rezultate evidențiază punctele forte ale CR Cimișlia, dar și domeniile care necesită îmbunătățiri pentru a atinge un nivel mai ridicat de transparență. Menționăm că la o parte din indicatorii analizați, la nivelul anului 2024 se observă o îmbunătățire semnificativă.

Unele domenii analizate de IDIS Viitorul se suprapun cu sectoarele monitorizate de Consiliul Civic pentru Participare (CCP). CCP a contribuit la îmbunătățirea transparenței în sectoare precum Accesul la informație, Participarea în procesul decizional și Bugetarea, prin promovarea recomandărilor și monitorizarea continuă a activităților CR Cimișlia.

Recomandări pentru îmbunătățirea transparenței

Pentru a crește punctajul în viitoarele evaluări, inclusiv cele realizate de IDIS Viitorul, CCP propune următoarele măsuri, care se regăsesc și în metodologia IDIS:

1. Accesul la informație și participarea cetățenilor:

- Publicarea proiectelor depuse de cetățeni în cadrul bugetării participative și a listei proiectelor câștigătoare.
- Afișarea pe site-ul oficial a numelor, datelor de contact și afilierei politice a consilierilor raionali.

2. Achiziții publice:

- Publicarea trimestrială, semestrială și anuală a rapoartelor de monitorizare privind executarea contractelor de achiziții publice.
- Publicarea darelor de seamă anuale privind achizițiile publice de valoare mică.

3. Etica profesională - Publicarea declarațiilor de avere și interese personale ale președintelui, vicepreședinților și funcționarilor publici, fie direct pe pagina oficială a CR Cimișlia, fie prin linkuri către platforma oficială ANI.

CLASAMENT

B-

TOTAL

55 %

POZIȚIE

5. (+2 %)

Domeniu	Scor (%)
I. Accesul la informație	88 %
II. Participarea în procesul decizional	50 %
III. Achizițiile publice	29 %
IV. Administrarea proprietății publice	64 %
V. Bugetarea	83 %
VI. Resursele umane	50 %
VII. Etica profesională și conflictul de interese	25 %
VIII. Serviciile sociale	50 %
IX. Investițiile, întreprinderile municipale și p...	17 %

MEDIA TUTUROR REGIUNILOR

RAIONUL CIMIȘLIA

Activitatea CCP

Monitorizarea și influențarea proceselor decizionale a CR Cimișlia

Analiza activităților din 2024 în comparație cu 2023

În anul 2024, Consiliul Civic pentru Participare (CCP) Cimișlia a continuat să monitorizeze și să influențeze politicile publice și deciziile Consiliului Raional Cimișlia. Activitatea CCP a reflectat o implicare activă în analiza inițiativelor legislative și a documentelor de politici, asigurând respectarea etapelor legale de elaborare și promovarea unei transparențe sporite în procesul decizional.

Ședințe și participare la procesele decizionale În 2024, CCP a participat la 6 ședințe ale Consiliului Raional, menținând aceeași implicare ca în 2023, când membrii săi au fost prezenți la 7 din cele 9 ședințe organizate. Pe lângă monitorizarea ședințelor, membrii CCP s-au reunit lunar pentru a analiza proiectele de decizie și a formula propuneri și comentarii, continuând astfel tradiția celor 12 ședințe de lucru organizate în anul anterior.

În 2024, au fost analizate 77 de inițiative și documente de politici elaborate la nivel raional, dintre care 15% au fost influențate pozitiv de recomandările CCP. Prin comparare, în 2023, CCP a analizat 48 de proiecte de decizie și a formulat 10 scrisori cu recomandări, având un impact semnificativ asupra îmbunătățirii transparenței și incluziunii în procesele decizionale.

Contribuții semnificative ale CCP în 2024

1. **Recomandări și propuneri:**

- În 2024, CCP a elaborat 77 de recomandări, completări și comentarii. Dintre acestea, 10 recomandări s-au concentrat pe îmbunătățirea transparenței decizionale, iar 3 au fost orientate spre promovarea incluziunii.
- Un rezultat important al implicării a fost acceptarea de către Consiliul Raional a unei recomandări formulate în cadrul unui raport al AO „Pro Cimișlia” privind elaborarea unui plan de acțiuni pentru integrarea persoanelor din grupuri defavorizate pe piața muncii.

2. **Participarea la consultări publice:**

- Membrii CCP au participat activ la 4 dezbateri și consultări publice organizate în 2024, dublând participarea față de anul precedent. De asemenea, au fost mobilizate 2 ONG-uri externe pentru a participa la aceste evenimente.
- În cadrul audierilor publice pentru bugetul raionului pe 2025, 8 membri CCP au contribuit cu propuneri și recomandări, 19 din cele 21 de recomandări pentru guget fiind de la membrii CCP, reflectând o implicare sporită. CCP Cimișlia a mobilizat participarea cetățenilor la Audierile Publice a Bugetului 2025 - <https://mediatv.md/audieri-publice-buget-2025-raion-cimislia-p2/> (peste 40 de participanți comparativ cu 19 la audierea Bugetului 2024 <https://mediatv.md/audieri-publice-privind-bugetul-raional-cimislia-2024/>)

3. **Monitorizarea implementării deciziilor:** CCP a urmărit implementarea deciziilor adoptate, concentrându-se pe transparența procedurilor și includerea recomandărilor formulate. S-a constatat însă că nu toate propunerile CCP au fost aduse la cunoștința consilierilor, fiind expediate în mod direct doar specialiștilor responsabili, fără a fi discutate în comisiile consultative.

4. **Observații privind desfășurarea ședințelor:** CCP a atras atenția asupra lipsei de claritate și accesibilitate a ședințelor Consiliului Raional pentru publicul larg. De exemplu, în procesul de examinare a proiectelor de decizie, avizele comisiilor de specialitate nu sunt anunțate public.

Propuneri CCP pentru proiectele de decizie, inclusiv luate în considerare

2023

48

proiecte analizate

10

recomandări

2024

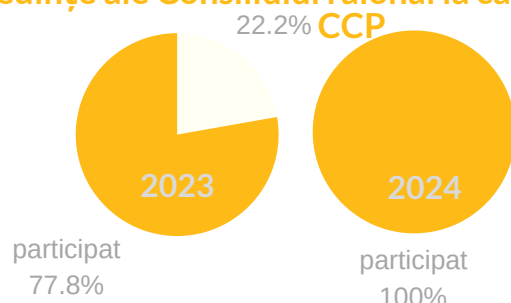
77

proiecte analizate

13

recomandări

Ședințe ale Consiliului raional la care a participat CCP

Activitatea CCP

Politici locale

Activitatea CCP privind incluziunea grupurilor vulnerabile

Un rezultat important al implicării CCP Cimișlia în 2024 a fost participarea activă la ședința de advocacy organizată de AO „Pro Cimișlia”, organizație membră a CCP. În cadrul acestei ședințe, a fost prezentat și discutat Raportul „Evaluarea incluziunii pe piața muncii a grupurilor vulnerabile în raionul Cimișlia. Monitorizarea activității Direcției Ocuparea Forței de Muncă Cimișlia și administrației publice locale”. Raportul a oferit o analiză detaliată a situației incluziunii sociale în raion și a identificat oportunități de colaborare pentru integrarea grupurilor defavorizate pe piața muncii.

Membrii CCP au analizat în detaliu concluziile și recomandările din raport, discutându-le ulterior cu membrii Consiliului Raional Cimișlia. Aceste discuții au evidențiat necesitatea unor măsuri mai clare și mai bine structurate pentru facilitarea accesului grupurilor vulnerabile la locuri de muncă.

Elaborarea și înaintarea unei recomandări către Consiliul Raional

Drept urmare a dezbaterilor din cadrul ședinței de advocacy și a analizei realizate de CCP, a fost elaborată și expediată către Consiliul Raional Cimișlia o recomandare privind crearea unui Plan de Acțiuni pentru integrarea persoanelor din grupuri defavorizate pe piața muncii. Documentul a fost transmis oficial pe data de 13 august 2024 și a subliniat importanța unor politici active și a unei colaborări mai strânse între Direcția Ocuparea Forței de Muncă și administrația publică locală.

Dezvoltarea parteneriatului local

Deși între CCP Cimișlia și Consiliul Raional Cimișlia nu a fost semnat un Acord de colaborare formal, relația dintre cele două părți a fost marcată de deschidere și colaborare. Președintele raionului și specialiștii aparatului au manifestat interes față de activitatea CCP, contribuind la construirea unui parteneriat constructiv.

Participarea în consilii și grupuri de lucru: La inițiativa președintelui raionului, 6 membri CCP au fost integrați în diverse consilii, comisii și grupuri de lucru raionale create în 2024.

Domeniile acoperite au inclus:

- Educație,
- Achiziții publice,
- Ajutoare umanitare,
- Protecția copilului.

ACTIVITATEA CCP

ABILITAREA MEMBRILOR CCP ÎN VEDEREA PARTICIPĂRII LA PROCESUL DE LUAREA A DECIZIILOR

Sesiuni de abilitare a CCP

3 sesiuni de
instruire

44 de membri CCP
Instruiți

17 beneficiari unici
ai instruirilor

Ateliere de capacitate a membrilor CCP

În anul 2024, pentru a spori competențele membrilor săi, Consiliul Civic pentru Participare (CCP) Cimișlia a desfășurat o serie de sesiuni de instruire dedicate celor 17 membri ai săi. Aceste sesiuni au avut ca scop consolidarea cunoștințelor și abilităților în următoarele domenii:

1. Participarea și monitorizarea achizițiilor publice:
 - o Membrii CCP au învățat despre metodele și tehnicile de monitorizare a achizițiilor publice și despre rolul organizațiilor societății civile (OSC) în acest proces.
 - o Au fost instruiți în utilizarea instrumentelor și tehnicilor de evaluare a achizițiilor publice.
2. Transparența decizională și accesul la informații:
 - o Instruirile au inclus norme legale privind asigurarea transparenței decizionale, accesul la informații de interes public și participarea cetățenilor.
 - o S-au prezentat instrumente și mecanisme legale pentru interacțiunea dintre OSC și autoritățile publice locale de nivel I și II.
3. Analiza și influențarea politicilor publice:
 - o Membrii CCP au fost instruiți în procedurile de analiză și monitorizare a politicilor naționale și locale, dobândind competențe necesare pentru a influența constructiv procesele decizionale.

Un moment notabil a fost participarea membrilor CCP și a specialiștilor din aparatul președintelui raionului la un atelier organizat de Fundația Est Europeană, care a vizat gestionarea datelor cu caracter personal ce constituie informație de interes public. Această instruire a contribuit la îmbunătățirea practicilor privind transparența informațională.

Evoluția față de anul 2023

În 2023, au fost organizate 3 ateliere de instruire, la care au participat 44 de persoane, incluzând membri CCP și alți reprezentanți ai comunității. Temele instruirilor din acel an au vizat drepturile și atribuțiile consiliilor raionale, analiza procesului decizional și influențarea democratică.

În 2024, instruirile au fost mai orientate spre aspecte practice și tehnice, cum ar fi monitorizarea achizițiilor publice și gestionarea datelor cu caracter personal. În plus, participarea CCP în consilii și comisii de lucru raionale a crescut, consolidând colaborarea cu administrația publică.

Ședințe lunare ale CCP

În anul 2024, CCP a organizat 12 ședințe lunare, similar anului precedent, cu o participare medie de 9 membri per ședință. Aceste ședințe au servit drept platforme pentru analiza proiectelor de decizie, monitorizarea proceselor decizionale și formularea de recomandări.

ACTIVITATEA CCP

CONSOLIDAREA TRANSPARENȚEI DECIZIONALE

În perioada raportată, Consiliul Civic pentru Participare (CCP) Cimișlia a desfășurat o serie de activități și inițiative pentru a spori transparența decizională și pentru a implica cetățenii în procesele decizionale la nivel raional. Aceste demersuri au fost susținute prin utilizarea unor instrumente de vizibilitate, precum platformele online, emisiuni TV și materiale informative.

Informarea publicului

Pe parcursul perioadei, au fost publicate 27 articole pe pagina web și de Facebook a CCP, care au oferit informații detaliate despre activitățile CCP și Consiliului Raional Cimișlia. În plus, au fost difuzate 5 emisiuni și reportaje TV, care au contribuit la creșterea vizibilității acțiunilor desfășurate.

Publicul a fost informat constant despre:

- Activitățile lunare ale CCP și inițiativele elaborate.
- Rezultatele examinării recomandărilor CCP de către CR.
- Ședințele Consiliului Raional și posibilitățile de participare activă la acestea.

Publicații și materiale informative

La inițiativa membrilor CCP și cu suportul lor, au fost publicate materiale care au explicat procese complexe desfășurate de Consiliul Raional. Acestea au inclus:

- Formarea și distribuirea bugetului raionului, cu accent pe alocările pentru educație.
- Procedurile de achiziție publică, oferind cetățenilor o înțelegere mai bună a acestor mecanisme.
- Explicarea legislației privind accesul la informațiile de interes public.

Materialele au fost concepute astfel încât să faciliteze înțelegerea de către cetățeni a proceselor decizionale, sporind gradul de transparență și încredere.

Instrumente utilizate

CCP Cimișlia a utilizat activ următoarele canale și instrumente pentru a asigura informarea publicului:

- Pagina web și pagina oficială de Facebook pentru actualizări regulate.
- Emisiuni TV și reportaje pentru o acoperire mai largă.
- Materiale vizuale, precum logo-uri și bannere, pentru promovarea activităților.
- Evenimente participative, precum consultările publice și sondajele, pentru stimularea implicării directe a cetățenilor.

Articole CCP Elaborate si publicate

89

urmăritori

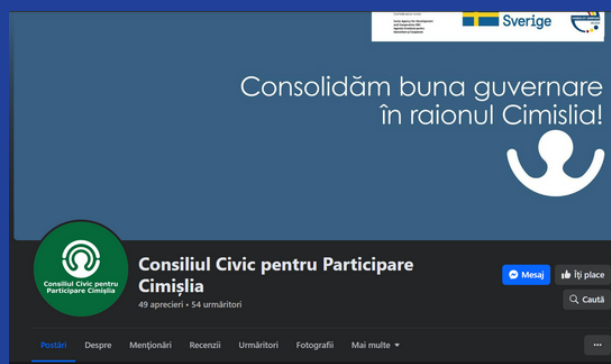

68

aprecieri

27 postări

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Concluzii

- Transparența în procesul decizional a înregistrat progrese prin creșterea numărului de proiecte de decizie supuse consultării publice, dar publicarea proceselor-verbale și avizelor comisiilor de specialitate rămâne limitată.
- Participarea cetățenilor este în creștere, mai ales la audierile publice privind bugetul, dar alte domenii rămân subreprezentate în procesul consultărilor.
- Alocările bugetare pentru drumuri nu sunt susținute de un program strategic clar, ceea ce creează discrepanțe și suspiciuni privind criteriile de selecție.
- Achizițiile publice sunt caracterizate de lipsa transparenței în planificare și monitorizare, iar raportările despre contractele încheiate sau achizițiile de valoare mică sunt insuficiente.
- Politicile anticorupție sunt implementate parțial, cu date raportate incorect și fără monitorizare activă a respectării conflictelor de interese și a regimului cadourilor.
- Administrarea proprietății publice și investițiile rămân domenii cu punctaje scăzute, iar implicarea societății civile în monitorizare este marginală.
- Calitatea serviciilor publice depinde de un management mai eficient al resurselor umane, dar promovarea funcționarilor pe bază de merit este insuficient documentată.
- Comunicarea cu cetățenii s-a îmbunătățit prin utilizarea mai activă a paginilor oficiale și a consultărilor publice, dar nu toate informațiile sunt disponibile complet și la timp.
- Răspunsurile oferite de Consiliul Raional Cimișlia la recomandările și solicitările de informații din partea Consiliului Civic de Participare (CCP) rămân adesea superficiale, ceea ce denotă o lipsă de deschidere și o colaborare insuficientă pentru a asigura transparența deplină.
- În cadrul consultărilor publice asupra bugetului, un număr foarte mic de recomandări a fost acceptat. Majoritatea propunerilor au fost respinse, invocând insuficiența resurselor financiare, fără a explora soluții alternative. De remarcat este că multe dintre solicitările respinse nu implică cheltuieli financiare semnificative, fiind necesară mai degrabă implicarea resurselor umane existente în cadrul Consiliului Raional.
- O evoluție pozitivă în direcția transparenței o reprezintă publicarea raportelor de activitate ale subdiviziunilor Consiliului Raional, precum și raportul de monitorizare a implementării strategiei de dezvoltare a raionului, care oferă o privire de ansamblu asupra activității autorităților raionale.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Recomandări

- Publicarea integrală a proceselor-verbale și avizelor comisiilor de specialitate, precum și a sintezelor propunerilor din consultările publice.
- Organizarea unor dezbateri publice extinse pentru toate domeniile de interes, în special pentru proiectele cu impact semnificativ asupra comunității (cum ar fi aprobarea tarifelor, programul de activitate a CR)
- Elaborarea și implementarea unui program strategic de reabilitare a drumurilor bazat pe criterii clare și transparente, cu publicarea rezultatelor comisiilor de evaluare.
- Desemnarea unor responsabili pentru monitorizarea și raportarea implementării planului local anticorupție și publicarea declarațiilor de avere și interese ale funcționarilor.
- Stabilirea unui mecanism de monitorizare a utilizării patrimoniului public, cu implicarea ONG-urilor locale și a comunităților.
- Organizarea periodică de traininguri pentru funcționari și lideri comunitari, pentru promovarea transparenței și îmbunătățirea managementului resurselor umane.
- Formalizarea colaborării cu organizațiile societății civile prin acorduri de parteneriat, implicându-le mai activ în grupurile de lucru și procesele decizionale.
- Promovarea activităților de consultare publică și decizională prin campanii dedicate, pentru a crește gradul de participare al cetățenilor.
- Este necesară dezvoltarea capacității de implementare a programelor de dezvoltare la nivel raional, cum ar fi: Programe de bugetare participativă; Programe de dezvoltare economică locală; Inițiative de incluziune în muncă; Programe dedicate tineretului. Aceste inițiative nu necesită resurse financiare semnificative, ci mai degrabă implicarea activă și coordonarea subdiviziunilor Consiliului Raional.
- Consiliul Raional ar trebui să acorde o mai mare importanță soluționării propunerilor și recomandărilor care nu implică cheltuieli suplimentare, dar care pot contribui la îmbunătățirea serviciilor și la dezvoltarea comunității.
- Îmbunătățirea calității răspunsurilor la solicitările de informații și recomandări, prin adoptarea unei abordări mai deschise și constructive în colaborarea cu societatea civilă.
- Continuarea și extinderea publicării rapoartelor de activitate și monitorizare, asigurându-se că aceste documente includ detalii relevante pentru o transparență deplină.

PROPUNERI PENTRU ANUL 2025 PARVENITE DIN CADRUL FORUMUL DEMOCRAȚIEI LOCALE 2024

Mediatizarea maximă a
activității și rolului CCP,
inclusiv în școli

- Să optați pentru
obiectivitate
- Să veniți cu critică
constructivă

Sunteți foarte activi,
Succese pe viitor, în noul an!

Să fie implementat un
program de informare a
cetățenilor despre ce și care
este activitatea Consiliului
raionl Cimișlia

Să aveți mai multe
persoane active

OSC să implice mai mulți
cetățeni

Să identifice o modalitate
de diseminare a informație

Comunicarea activității
CCP către cetățeni

Vizibilitatea CCP

Formatul raportului și
cuprinsul foarte captivant

Intensitatea colaborării
între CCP și toate
insituțiile raionale

Desfășurarea mai amplă a
chestiunilor din ordinea de zi
a Consiliului Raional

Informarea populației despre
rezultatul ședințelor CR

RESURSE

Denumirea	Sursa
raportul privind executarea bugetului raional pentru anul 2023	https://raioncimisia.md/2024/02/14/anunt-privind-organizarea-consultarii-publice-a-proiectului-de-decizie-cu-privire-la-raportul-privind-executarea-bugetului-raional-pentru-anul-2023/
raportul privind executarea bugetului raional pentru anul 2022	https://raioncimisia.md/2023/02/16/anunt-privind-organizarea-consultarii-publice-a-proiectului-de-decizie-cu-privire-la-raportul-privind-executarea-bugetului-raional-pentru-anul-2022/
Strategia de dezvoltare a raionului Cimișlia pentru perioada 2022 — 2028	https://raioncimisia.md/wp-content/uploads/2022/03/Decizie-nr.-01-01-din-11.03.2022-privind-aprobarea-Strategiei-de-dezvoltare-a-raionului-Cimișlia-pentru-perioada-2022-2028.-1-1.pdf
Planul de acțiuni anticorupție la nivel local pentru 2018-2023	https://raioncimisia.md/planul-de-actiuni-anticoruptie-la-nivel-local-pentru-2018-2023/
Dispoziția nr. 13-d din 09 februarie 2024 privind instituirea comisiei de inventariere a drumurilor	https://raioncimisia.md/wp-content/uploads/2024/02/Dispozi%C8%9Bia-nr.-13-d-din-09-februarie-2024-privind-instituirea-comisiei-de-inventariere-a-drumurilor.pdf
Consultări publice	https://raioncimisia.md/consultari-publice/
Achiziții publice drumuri	https://achizitii.md/ro/
Drumuri de importanță raională	https://www.asd.md/
Act de constatare ANI	https://ani.md/ro/node/2179
Analiza durată ședințele CR Cimișlia	https://mediatv.md/
Analiza achizițiilor publice	https://raioncimisia.md/achizitii-publice/
Lista drumuri raionale	https://midr.gov.md/files/shares/Lista_drumurilor_publice_locale_de_interes_raional_din_Republica_Moldova.pdf
Analiza bugetului CR (drumuri)	https://buget.mf.gov.md/ro
Raportul privind transparența decizional	https://raioncimisia.md/wp-content/uploads/2024/01/Raport-privind-transparen%C8%9Ba-%C3%AEn-procesul-decizional-2023-1-min.pdf
Raport transparență IDIS	http://www.localtransparency.viitorul.org/rankings/rRr,iRt,iRc,iRf01,iRf02,iRf03,iRf04,iRf05,iRf06,iRf07,iRf08,iRf09/0-r/2022/rRr,desc,1-50